

Španija. — Kraljica vladarica, ki je zadnji čas nekoliko bolehalo je zopet popolnoma okrevala in opravlja kakor navadno svoje vladne posle.

Portugalsko. — Bivšega ministra Mendozo Corteza, ki je pri luzitanski banki poneveril večjo svoto, so te dni zaprli. Mendoza Cortez in drugi, ki so državo zadnji čas za večje svote ogoljufali in jo tako v velike zadrege spravili so menili, da mora monarhija v kratkem propasti in nastati republika, pri katerem preobratu pa njihovim sleparijam niti na sled ne bodo prišli. Toda zmotili so se in stvar se ni zasukala po njihovem mnjenju.

Obrtnija.

O brušenji in likanji.

(Dalje.)

Prirodni plovec ima šestokrat trda zrna v sebi, ki se pri brušenji prav neljubo oglašajo in nam le prerada obrišejo in izprečrtajo gladko ploskev. Zato je v novejšem času postal umetni plovec jako priljubljeno sredstvo za brušenje in gladenje. Prirodni plovec zmeljejo v fin prah, potem ga v vodi speró in sčistijo, konečno pa s primernim lepilom pomešajo ter stisnejo v štirivoglate, večje ali manjše ploče. Umetni plovec nima nikakih trdih zrn in je povsem zanesljivo brusilo.

A tudi sam plovčev prah rabi šestokrat v brušenje in gladenje. Prah se natrese na plateno cunjo, potem se mu pricikne par kapljic lanenega olja in priprava za brušenje gotova. Da vzamemo ploskvi največje in prvotne hrapavosti, jo pred brušenjem s plovcem obdelujemo s steklenim papirjem; še le ko je nekoliko gladka postala, pride plovec na vrsto.

V vsakem slučaju pa je treba po dovršenem brušenju in gladenju odpraviti skrbno vse olje ali mastne tvarine, ki smo jih rabili. Ploskev obrišemo najprej z žaganjem, potem pa jo skrbno drgnemo s krednim prahom, s triplom ali s prahom od navadne žgane opeke. Dotični prah denemo v plateno culico, ž njo pa vdarimo parkrat po lesu, katerega smo likali. Skozi culico pride najfinejši prah na ploskev. Ta prah zdrgnemo s klobučevino, s kako volnato cunjo ali pa z mehkim pivnikom po vsem brušenem objektu. Konečno obrišemo les še s tenkim in finim platnom. Čim pridneje smo odstranjevali maščobo iz ploskve, tem lepša in trpežnejša je politura.

Konečno omenimo, da se umetni plovec prodaja v različnih tankostih z bolj ali manj finimi drobci.

Smirek, Schmirgel je tudi rudninska tvarina, ki se za brušenje rabi še bolj pogostoma, nego prej opisani plovec. Bistveno sestoji iz čiste glinice in je jako trda rudnina. Nahaja se posebno na grških otocih Naksos in Ikaria (smirek z Naksosa, levantinski, beneški ali pravi smirek), v Mali Aziji pri Efezu, na Španjskem, na saksonskih Rudnih Gorah, v Vzhodnji Indiji itd. Barve je smirek sivo-modre ali celo modre, kot fini prah pa sivo-rujave. Modri smirek je najboljši, ker je najčistejši. Dobivajo ga v kepah do 50 kilogramov težkih. Kepe

razbijejo, in med valjarji zmeljejo, dobljeni prah presejejo in konečno v vodi speró in očistijo.

Mesto pravega smireka prodajajo tudi zmes stolčenih granatov, kremena in železnega sijajnika ali pa celo železne žindre. Tak smirek je tedaj ponarejena, malo vredna tvarina. (Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Novo steklo. Avstrijski inženir Echstein je izumil zmes, ki obeta v marsikaterih slučajih poslati važen konkurent steklu. Echstein vzame 4—8 delov kolodijeve volne, stopljene v jedni stotini etra in alkohola ter primeša tej raztopini 2—4½ dela smole in kanadskega balzama. Imes razprostre konečno po stekleni ploči in jo posuši v posebnih strojih. V teh se strdi v prozorno, trdo, steklu jednako maso, ki ima večinoma ista svojstva, kakor steklo: prozorna je, brez vonja, soli, alkalije in kisline nimajo nobenega vpliva nanjo. A poleg tega je gibljiva in se ne vbije z lepa. Ako temu „steklu“ pridenemo nekaj cinkove beline, postane jednaka slonovi kosti. Razne barve se tudi lepo sprimejo ž njo, posebno pa anilinove barve, s katerimi se dosežejo najkrasnejši učinki.

Koliko se porabi papirja na leto? Na vsem svetu se nahaja 4000 papirnic, ki izdelajo vsako leto 950 milijonov kilogramov papirja. Od te ogromne množine porabijo za časnike 300 milijonov kilogramov, za knjige 191 milijonov kilogramov, 100 milijonov kilogramov za kupčijske namene, ravno toliko za razne urade, 93 milijonov kilogramov papirja se proda za obrtne namene, 95 milijonov za šole in 101 milijon kilogramov za pisma.

Dimnik iz papirja. V Vratislavi so naredili pri neki tovarni papirnat dimnik, ki je skoraj 10 metrov visok. Papir je s posebno tvarino napojen, da ne izgori.

Kako steklo piliti? Steklo moremo piliti, ako namočimo pilo z bencinom, v katerem je kafa raztopljena. Luknje vrtamo v steklo tudi s pilo, katero pridno močimo z imenovano tvarino. Večje luknje naredimo z jeklenimi ali pa medenimi cevmi, ki se vprežejo v stružnico.

Načrti za Eifflov stolp v Parizu. Znani velikanski železni stolp na Pariški razstavi je izumil inženir Eiffel; od tod tudi ime stolpa. Podrobni načrti tega stolpa pokrivajo 2700 listov risalnega papirja, vsak list dolg 1 meter in širok 80 centimetrov. Nad 40 risarjev je dolgo časa izdelovalo ogromne načrte. Stolp je samo za malo metrov nižji, nego Šmarna Gora nad Savo!

Kmetijstvo.

Konjereja.

Ako danes na tem mestu govorimo o konjereji, ne mislimo dajati kacih svetov o tem, kako naj se konji krmi, čistijo i. t. d., temveč le ob kratkem hočemo spregovoriti o tem, kateri kmetovalci in kako naj se bavijo s konjerejo, da jim bode donášala kaj dobička. Konjereja zahteva velike pozornosti in skrbi. Njen uspeh je precej bolj negotov nego je uspeh govedoreje. Marsikak gospodar je že baš zaradi konjereje zabredel v dolgove, posebno če se je ž njo bavil v večji meri, kakor je to bilo primerno njegovim drugim gospodarskim razmeram.